

Võrrand mitme muutujaga

Merike Martinson
kauaaegne kolleeg ja
sõber,
SA Tallinna Lastehaigla
nõukogu esimees

Tunnen dr Mall Riikjärve 52 aastat. See on pikk aeg, mis proovib nii sõprust kui isiksusi ja lubab teha üldistusi, mis siiski on vaid kild Suurest Mosaigist. Teistel on teised killud ja mõndagi inimloomusest jääb saladuseks alati.

Aga mida öelda hea vana sõbra kohta, kellega on söödud elu jooksul ära päris mitu puuda soola?

Teadlase põhjalikkus

Niisiis – tunnen Malle alates ülikooli algusest 1961.

Õppisime tihti koos, kuigi minul oli selleks ajaks juba pere ja tema oli astunud ülikooli otse keskkoolipingist. Kui nt Anne Ormisson meie kursusel haaras asju lennult, siis meie Mallega pidime tegema kõvasti tööd – õpijanna ja soov heaks arstiks saada olid väärtused, mis meid ühendasid.

Sellepärast tean, et kuigi dr Riikjärve karjäärisedel on liikunud järjepidevalt üles, on ta siiski pidanud palju vaeva nägema – mida ta oma põhjalikkuse, süsteemikindluse, nõudlikkuse ja töökuse juures kartnud pole.

Juba ülikooliaegadest täitis ta igat ülesannet äärmise kohusetundlikkusega. Eksamik valmistudes tegi ta asjad endale üksipulgi selgeks. Mõne punkti vahelejätamisest lootuses, et ehk seda ei küsita, ei saanud juttugi olla. Samas mäletan siiani, kuidas ta noore arstina ajal, kui alles hakkasime konverentsidel käima ja ettekandeid tegema, ütles: „Iga (ettekandjale mõeldud) küsimus peab olema asjakohane ja neid on on mõtet esitada ainult teemat tundes“.

Tugev tahe, võime kanda koormaid ja ...romantism

Nimetatud asjatundlikkusest ja põhjalikkusest, samuti sihikindlusest, oli talle kasu nii noore arstina Tapal kui ka aspirantuuris

ja ministeeriumis. Kandidaaditöö tegema hakkamisel pidi ta ise korraldama täiesti uut laadi teenistuse ja sisse seadma bronhoskopiakabineti Tallinna I lastehaigla juures. Isegi laua ja tooli pidi ta avatavasse üksusesse ise muretsema.

Ning mitte ainult töös ja teaduses ei olnud ta tubli, vaid ka ühiskondlikes ülesannetes. Võimest inimesi juhtida ja erialast mõtet kokku võtta räägib Eesti Lastearstide Seltsi juhtimine ja selle kuukirja väljaandmine – artiklite kirjutamine ja toimetamistöö jäi dr Ingrid Laane lahkumise järel pikaks ajaks tema õlgadele. Ka see töö sobis talle.

Mallel on rikas siseilm: ta teab palju kirjan- dusest, luulest, kunstist, teatrast, ooperist ja muusikast. Üliõpilaspõlves lugesime, muide, palju luulet. Korraldasime isegi luuleõhtuid ning sünnipäevadeks oli meil kombeks teineteisele hiljuti loetud või ilmunud kogudest „parimaid palu“ pühendada.

Kaalutletud otsused, õpetamisand

Oma loomu poolest on dr Riikjärve ka piiritult aus, otsekohene ja kompromissitu, samas on temas alati olnud tervislikus annu- ses edasipüüdlikkust, ehk küll mitte alati piisavalt riskijulgust. Oma tähtsamaid otsu- seid on ta pikalt kaalutlenud, tegemata ühtki suurt sammu vaid emotsioonide ajel. Enne ministeeriumikoha vastuvõtmist pakuti talle kohta Tartu Ülikooli kateedrisse. Tema jaoks osutus kaalukeeleks perekond, väike poeg, mistõttu Tartusse-minek ära jäi.

Kõlab tagantjärele tarkusena, kuid ehk olnuks ülikool siiski Malle Elu Võimalus: tõeline professor, üliõpilaste juhendamine, nende teadustööle ärgitamine ja isiklik teadustöö.

Et Tartu võinuks olla tema tee, võis aimu saada ka püsivatest sidemetest, mille ta sõlmis prof Björksteninga jätkuva allergoloogia-alase teaduskoostöö tegemiseks ning viisist, kuidas ta lastehaigla peaarsti asetäitjana teadus- ja koolitusjuhi alal toime tuli – residentide arvates oli ta võrratu, tema juhendamise- st sündis nt dr Triine Annuse doktoritöö, ta suutis noori arste inspireerida. Mil iganes ma tookord tema kabinetti ka ei astunud – ikka

oli tal koostamisel mõni juhend või artikkel, raamatud, ajakirjad, väljatrüki laual lahti, korralikult süstematiseeritud.

7 aastat lastehaigla juh- timist. Uued võimalused

Kui ma lastehaigla juhatuse esimehe kohalt linnavalitsusse suundusin, oli Mall Riikjärve ainumõeldav kandidaat minu tööd jätkama. Sedagi tegi ta oma tuntud põhjalikkusega ja kohusetruult. Kuigi alguses vajas ta palju tuge, oli ta võimeline suhteliselt kiiresti end haigla juhtimisega kurssi viima, sh haigla eelarvet puudutavate küsimuste ja haigekas- salepingutega.

Ainsaks puuduseks pean, et juhina pida- nuks ta enamaid töötajaid usaldama, olema avatum ja diplomaatilisem ning nägema meeskonda laiema. Siiski tahan rõhutada, et dr Riikjärve sai suurepäraselt hakkama ning nõukogu ei pikendanud tema ametiaega lastehaigla juhatuse esimehena vaid selle- pärast, et mingil ajal tuleb anda võimalus uutele inimestele ja lubada enesele aega nende asjadega tegelemiseks, mis kaua järke oodanud.

Meis kõigis on ande, mida me pole rakenda- nud, tundmatuid muutujaid võrrandis. Aeg ei ole siinjuures piiranguks.

Aeg

Meie silmade all on muutumas suhtumine küpsete inimeste panusesse ühiskonnas. Elu- iga pikeneb ja pensionileminekuiga nihkub üha kaugemale.

20 aastat tagasi läksid inimesed pensionile 55-aastaselt, 10 aastat hiljem tegid nad seda 60selt, praegu lähevad nad pensionile 65selt ja varsti 70selt, ehk isegi 80selt.

Kes teab, võib-olla oleme just meie see põlv- kond, kes nihutab töökaid aastaid viie või kümne aasta võrra? Läheb oma kutsumusega kaugemale kui keegi teine? Kui me kellelegi seal üleval meeldime, siis Tema saab paisuta- da meie aega, nii et „üks päev on nagu tuhat aastat ja tuhat aastat nagu üks päev.“

Armas Mall. Mina tänan Sind sõpruse ja kauaaegse koostöö eest, sh 7 viimase aasta eest haigla juhtimisel. Soovin, et Sa näeksid poja pere kasvamist ja tunneksid rõõmu lapselastest, et Sul oleks aega tegeleda armastatud kaunite kunstide ja – miks mitte – ka lihtsa arstitöö ja teadusega.

Tööandja ja inimesena on Riikjärve äärmiselt pedantne. Tema üle hingab kõrge akadeemiline vaim ja teda vaimustavad inimesed, kes oskavad väidelda ja oma seisukohti põhjendada, kes on töökad ja tegelevad teadustööga – uurimistööde, artiklite kirjutamise ja eriala arendamisega.

Siiski on tema suursuguse ja rangegi olemise taga peidus tundlik kunstnikuhing, mida tõestab kiindumus klassikalise muusika, kunsti, kirjanduse ja luule vastu. Soovin talle edaspi- diseks kõike head ja ilusat!

Tiia Muts
õendusjuht

Ma hindan ja austan dr Riikjärve. Pediaatriast ning tervishoiust on tal aastatepikkuse vabariigi peadepiaatri staaži tõttu laiem nägemus kui tavalisel haiglas töötaval arstil. Tänu teadustekandidaadi taustale läheneb ta asjadele tõenduspõhiselt ja paneb rõhku enesetäiendusele.

Ta on äärmiselt nõudlik nii iseenda kui teiste suhtes. Vahel võib ta seejuures unustada tunnustust jagada. Tasub tähele panna, et tema kui erudiidi kirjatöid pole vaja kunagi korrigeerida, need on laitmatud.

Eluviis on dr Riikjärvel säästlik ja lihtne. Ühel hiljutisel suvel ütles ta, et tunneb end konservivab- rikuna, sest oli just hulga koduaiast korjatud vilju sisse teinud.

Kaja Leito
endine pediaatriakliiniku juhataja

